

Видатний композитор

до 75-річчя з дня народження
М. Д. ЛЕОНТОВИЧА

13 грудня минає 75 років з дня народження геніального українського композитора Миколи Дмитровича Леонтовича.

Творчість М. Леонтовича дістала всенародне визнання не тільки на Україні, але і в усьому Радянському Союзі, як творчість композитора-реаліста, який з величезною художньою майстерністю глибоко розкривав образи і зміст українських народних пісень. Музичні твори Леонтовича стали невід'ємною частиною репертуару радянських професійних капел і самодіяльних гуртків, а його творчі принципи знайшли і знаходять свій дальший розвиток у хорових творах сучасних радянських композиторів.

М. Леонтович пристрасно любив свій народ і його пісні. Він міцно пов'язав своє життя і мистецтво з життям і мистецтвом народу. Разом з народом М. Леонтович, як митець і громадянин брав участь у революційному русі 1905 року, разом з ним боровся за утвердження й розвиток української радянської музичної культури. Український композитор належав до

теї групи старої інтелігенції, яка, за висловом товариша Й. В. Сталіна, «приєдналася до народу і пішла за Радянською владою».

Велику Жовтневу соціалістичну революцію М. Леонтович сприйняв всією своєю душею і ширим серцем. Він усвідомив, що перед ним

відкрилися широкі шляхи для творчої роботи, що композиторська праця стає справою, потрібною для усього визволеного революцією рідного народу.

Вже навесні 1918 р. Леонтович зі всією енергією і запалом віддається справі будівництва радянської музичної культури. Після визволення Києва частинами Червоної Армії у лютому 1919 р. Леонтович почав працювати у музичному відділі Всеукраїнського Комітету мистецтв при Наркомосвіті УРСР. Він веде курс хорового співу на диригентських курсах при Київському музично-драматичному інституті, керує робітничою самодіяльністю м. Києва, провадячи цю роботу у щільному контакті з районними ревкомми міста, організує збирання музичного фольклору, утворює Державну хорову капелу і безпосередньо керує нею.

До всієї цієї роботи Леонтович ставиться як палкий радянський патріот, сповнений віри в остаточно перемогу Радянської влади.

Незважаючи на велику переобтяженість роботою, Леонтович посилено працює над створенням нових пісень. Київський період був періодом розквіту його творчості, все більш зростаючої популярності і визнання народними масами його таланту як першорядного композитора-митця.

В часи денікінської навали Леонтович, уникаючи арешту, виїздить до м. Тульчина і продовжує там активну діяльність в спілці працівників мистецтва, займаючись одночасно педагогічною роботою. Тоді ж Леонтович пише ряд хороших обробок революційних пісень («Варшавянка», «Мы кузнецы» та ін.) для хору школи Червоних старшин.

Нагла смерть від руки бандита, українського буржуазного націоналіста, що сталася в ніч на 23 січня 1921 р., обірвала життя співаця українського народу Миколи Дмитровича Леонтовича.

М. Д. Леонтович опрацював близько 200 українських народних пісень та написав чотири оригінальні хори: «Літні тони», «Легенда», «Моя пісня» і «Льодолом», а також (незакінчену) оперу «На русалчин великдень».

Більш всього Леонтович займався творчою обробкою українських народних пісень для хору без супроводу. Він дав справді неперевершені зразки такої обробки.

Розвиваючи традиції М. В. Лисенка і російських композиторів-класиків, Леонтович підніс мистецтво художнього розкриття української народної пісні на новий, вищий етап.

Музична мова Леонтовича при всій своїй технічній складності,

різноманітності і майстерності приступна для виконання, правдива і природна, захоплююча і прекрасна. Не милування красою пісенних мелодій захоплює Леонтовича, а вся пісня в цілому, пісня, як живий голос душі народу, як вислів його мудрості, його світосприймання, його боротьби, мрій, радощів, печалей. Леонтович сприймав народну пісню у всій глибині органічного поєднання в ній словесних, сюжетних, емоційних і музикальних її образів.

Реалізм є сутністю мистецького мислення Леонтовича. Саме реалістичний підхід до народної пісні, поєднаний з творчим генієм композитора, його любов'ю до трудящого народу та його музичного мистецтва, поставили Леонтовича в ряди видатних українських композиторів.

Відзначаючи 75-річчя з дня народження Миколи Дмитровича Леонтовича, український народ, разом з усіма народами нашої Батьківщини, свято шанує пам'ять про свого вірного сина, музична творчість якого є цінним надбанням радянської соціалістичної культури, джерелом натхнення радянських людей у їх самовідданій праці за торжество комунізму.

П. КОЗИЦЬКИЙ,
заслужений діяч мистецтв
УРСР.